

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЛУЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»
Циклова комісія словесних і суспільних дисциплін

ПОГОДЖУЮ

Голова групи забезпечення

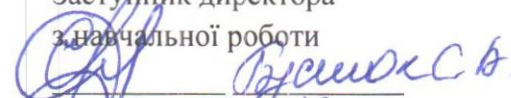
ОПІ спеціальності

28. 08. 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

29. 08. 2023 року

ПРОГРАМА
з дисципліни «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»
(ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ)

Розробник	<u>Кресак Ю.Ю.</u>
Галузь знань	27 Транспорт.
Спеціальність	275.03 Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Освітньо-професійна програма	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Статус навчальної дисципліни	<u>обов'язкова</u>
Мова навчання	<u>українська</u>

2023 р.

Програма навчальної дисципліни «Історія України (від найдавніших часів до сьогодення)» для здобувачів фахової передвищої освіти I курсу освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр спеціальності 275.03 Транспортні технології (на автомобільному транспорті) денної форми навчання складена на основі ОПП Транспортні технології (на автомобільному транспорті).

«23» серпня 2023р. – 16 с.

Розробник: Кресак Ю.Ю.

Програма обговорена та схвалена на засіданні циклової комісії
словесника і суспільних дисциплін
Протокол від 28.08 2023 року № 1

Голова циклової комісії

підпис

Ю.Ю. Кресак
(прізвище, ініціали)

Схвалено Педагогічною радою ТФК ЛНТУ
Протокол від 28 08 2023 року № 1

Програма обговорена та схвалена на засіданні циклової комісії

Протокол від _____ 20__ року № _

Голова циклової комісії _____

підпис

(прізвище, ініціали)

Схвалено Педагогічною радою ТФК ЛНТУ
Протокол від _____ 20__ року № ____

Програма обговорена та схвалена на засіданні циклової комісії

Протокол від _____ 20__ року № _

Голова циклової комісії _____

підпис

(прізвище, ініціали)

Схвалено Педагогічною радою ТФК ЛНТУ
Протокол від _____ 20__ року № ____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Тем – 15	Галузь знань: 27 Транспорт	Форма навчання:
		денна
		Рік підготовки:
		I
Загальна кількість годин – 60	Спеціальність: 275.03 Транспортні технології (на автомобільному транспорті)	Семестр:
		II
Для денної форми навчання: аудиторних – 34 год Самостійна робота студента – 26 год	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції:
		24 год
		Практичні:
		10 год
		Самостійна робота:
		26 год
		Вид контролю:
Екзамен		

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ, ПЕРЕДУМОВИ ЇЇ ВИВЧЕННЯ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Місце дисципліни в освітній програмі:	<p>Вивчення історії полягає в розвитку та соціалізації особистості здобувачів вищої освіти, формуванні в них національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких і життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.</p> <p>Мета історичної освіти – сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти національно-культурної ідентичності, патріотичного світогляду, активної соціальної та громадянської позиції, почуття власної гідності у результаті</p>
---------------------------------------	--

1	Давня доба Історії України.	0,07	2		2	2			
2	Київська Русь у IX-XIV ст.	0,13	4	2	2	2			
3	Галицько-Волинська держава.	0,13	4	2	2	2			
4	Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (середина XIV - перша половина XVI ст.).	0,13	4	2	2			2	
5	Українські землі у складі Речі Посполитої.	0,13	4	2	2			2	
6	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.	0,13	4	2	2	2			
7	Українські землі наприкінці XVII – у XVIII ст.	0,07	2	2					
8	Українські землі у складі Російської та Австрійської імперії (кінець XVIII ст.- перша половина XIX ст.).	0,13	4	2	2	2			
9	Українські землі у складі Російської та Австрійської імперії (друга половина XIX ст.).	0,13	4	2	2	2			
10	Україна на початку XX ст. Україна у першій світовій війні.	0,20	6	2	4	2		2	
11	Україна у період національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.	0,20	6	2	4	2		2	
12	Українські землі в 1930-х рр.	0,07	2		2	2			
13	Україна у Другій світовій війні.	0,20	6	2	4	2		2	
14	Післявоєнна відбудова і розвиток України в 1945-кінець 80-років.	0,13	4	2	2	2			
15	Україна у період незалежності.	0,13	4	2	2	2			
Разом з дисципліни:		2	60	26	34	24		10	

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ п/п	Назви тем та їх зміст	Кількість годин
1.	Лекція 1. Давня доба Історії України. 1. Стародавнє населення України у кам'яну добу. 2. Епоха міді та бронзи на території сучасної України та її духовний світ. 3. Ранньозалізна доба в Україні.	2
2	Лекція 2: Київська Русь у IX-XIV ст. 1. Київська Русь у IX- першій третині XII ст. 2. Суспільно-політичний устрій Київської Русі. 3. Русь у період роздробленості. Боротьба Русі з монгола-татарами. 4. Роль і місце Київської Русі в історії Європи. 5. Характерні риси та особливості розвитку культури Київської Русі.	2
3	Лекція 3: Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (середина XIV - перша половина XVI ст.). 1. Політичне становище українських земель у литовсько-руську добу. 2. Соціально-економічний розвиток. 3. Розвиток культури.	2
4	Лекція 4: Українські землі у складі Речі Посполитої. 1. Політичне становище та соціально-економічний розвиток українських земель після Люблінської унії. 2. Українське козацтво та його боротьба проти турецько-татарської агресії 3. Козацько-селянські рухи кінця XVI ст.- першої половини XVII ст. 4. Церковне-релігійне та культурне життя в українських землях у литовсько-польську добу.	2
5	Лекція 5: Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. 1. Причини та характер війни. Періодизація основних етапів. 2. Боротьба українського народу за національне визволення під проводом Богдана Хмельницького (1648-1657 рр.). 3. Військово-політична боротьба в 1657-1676 рр. 4. Наслідки та історичне значення Визвольної війни українського народу XVII.	2
6	Лекція 6: Українські землі у складі Російської та Австрійської імперії (кінець XVIII ст.- перша половина XIX ст.). 1. Наддніпрянська Україна у складі Російської імперії. 2. Політичне становище та соціально-економічний розвиток українських земель у складі Австрійської імперії. 3. Розвиток української культури кінець XVIII ст.- перша половина XIX ст.	2

7	<p>Лекція 7: Українські землі у складі Російської та Австрійської імперії (друга половина XIX ст.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реформи 60-70-х років XIX ст. та їхній вплив на розвиток Наддніпрянщини. 2. Західноукраїнські землі у другій половині XIX ст. 3. Суспільно-політичні рухи в Україні. 4. Українська культура у другій половині XIX ст.. 	2
8	<p>Лекція 8: Україна на початку XX ст. Україна у першій світовій війні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-економічний розвиток Наддніпрянщини на початку XX ст. 2. Західноукраїнські землі на початку XX ст. 3. Російська революція 1905-1907 рр. і Україна. 4. Бойові дії на території України. Вплив війни на соціально-економічне становище України. 5. Українська культура на початку XX ст. 	2
9	<p>Лекція 9: Україна у період національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Початок Української революції та її розвиток у період Української центральної ради. 2. Війна радянської Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР 3. Українська держава у період гетьманування П. Скоропадського. Прихід до влади Директорії. 4. Утворення ЗУНР. 5. Боротьба за владу в Україні в 1919-1921 рр. 6. Культура і духовне життя в Україні у 1917–1921 рр. 	2
10	<p>Лекція 10. Українські землі в 1930-х р.р.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українська СРР в умовах непу. 2. Індустріалізація Української СРР 3. Колективізація в УСРР. Голодомор 1932–1933 рр. 4. Громадсько-політичне, духовне та культурне життя в УСРР у 30-ті рр. XX ст. 5. Західноукраїнські землі у 20–30-ті рр. XX ст. 	2
11	<p>Лекція 11. Післявоєнна відбудова і розвиток України в 1945-кінець 80-років.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Післявоєнна відбудова і розвиток України у 1945 – середині 50-х рр. 2. Українська РСР у період хрущовської “відлиги”. 3. Україна в період загострення кризи радянської системи (1965–1985 рр.). 	2
12	<p>Лекція 12: Україна у період незалежності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перебудова. Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України 2. Основні віхи державотворчого процесу. 3. Соціально-економічний розвиток України в умовах незалежності. 4. Культурне будівництво. 5. Незалежна Україна в системі міжнародних відносин. 	2
	Всього:	24

4.2. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назви тем та їх зміст	Кількість годин
1.	<p>Галицько-Волинська держава.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Утворення Галицько-Волинської держави. 2. Данило Галицький, його внутрішня та зовнішня політика. 3. Галицько-Волинська держава за наступників Данила Романовича. 4. Культура Галицько-Волинської держави. 	2
2	<p>Українські землі наприкінці XVII – у XVIII ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поділ українських земель між Росією і Річчю Посполитою наприкінці XVII ст. 2. Українські землі на початку XVIII ст. 3. Іван Мазепа, його внутрішня та зовнішня політика. 4. Пилип Орлик та його конституція. 5. Наступ Російського царизму на українську автономію в середині та наприкінці XVIII ст. 6. Національно-визвольна та антикріпосницька боротьба в Україні у середині і другій половині XVIII ст. 7. Загарбання українських земель Росією та Австрією. 8. Розвиток культури наприкінці XVII – у XVIII ст. 	2
3	<p>Україна у період національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Початок Української революції та її розвиток у період Української центральної ради. 2. Війна радянської Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР 3. Українська держава у період гетьманування П. Скоропадського. Прихід до влади Директорії. 4. Утворення ЗУНР. 5. Боротьба за владу в Україні в 1919-1921 рр. 6. Культура і духовне життя в Україні у 1917–1921 рр. 	2
4	<p>Україна у Другій світовій війні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Україна на початку Другої світової війни. 2. Радянсько-німецька війна 1941-1945 рр.: <ol style="list-style-type: none"> а) 1941-1945 рр. Загарбання України німецькими окупантами; б) окупаційний режим; в) Рух Опору в Україні; г) Визволення України. 3. Внесок українського народу в перемогу над Німеччиною та її союзниками. 	2
5	<p>Україна у період незалежності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перебудова. Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України 2. Основні віхи державотворчого процесу. 3. Соціально-економічний розвиток України в умовах незалежності. 4. Культурне будівництво. 5. Незалежна Україна в системі міжнародних відносин. 	2

	Всього:	10
--	---------	----

4.3. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назви тем та їх зміст	Кількість годин
1.	Давня доба Історії України. 1. Праслов'яни і слов'яни. Версії походження слов'ян. 2. Зародження та еволюція праукраїнських племен. Держава антів. 3. Східнослов'янські об'єднання племен на території України. Господарство та суспільний лад.	1
2	Київська Русь у IX-XIV ст. 1. Суспільно-політичний устрій Київської Русі. 2. Характерні риси і основні види господарства Київської Русі. 3. Боротьба Русі з монголо-татарами.	1
3	Галицько-Волинська держава. 1. Об'єднання Волині і Галичини. Політика Романа Мстиславовича. 2. Галицько-Волинське князівство у 40-60-х роках XIII ст. Данило Галицький. 3. Галицько-Волинське князівство за наступників Данила. 4. Культура в Галицько-Волинському князівстві. 5. Історичне значення Галицько-Волинської держави.	2
4	Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (середина XIV - перша половина XVI ст.). 1. Інкorporація українських земель Великим князівством Литовським. 2. Державно-суспільний устрій Великого князівства Литовського. 3. Кревська унія: суть і наслідки. Зростання впливу Польщі на Литву.	2
5	Українські землі у складі Речі Посполитої. 1. Населення й територія. 2. Формування нової національної свідомості. 3. Зміни в національній мові. Національно духовне піднесення.	1
6	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. 1. Б. Хмельницький та його місце в історії українського народу. 2. Соціально-економічні зміни в ході визвольної війни. 3. Зовнішня політика української козацької держави. 4. Іван Виговський. Гадяцький договір 1658 р. 5. Гетьманування Юрія Хмельницького. Слободищенський трактат. 6. Розкол України на Лівобережну та Правобережну. 7. Петро Дорошенко у боротьбі за незалежність українських земель. 8. Причини поразки національно-визвольних змагань середини XVII ст..	2

7	<p>Українські землі наприкінці XVII – у XVIII ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правобережна Україна – впливи на її політичний статус. 2. Економічний розвиток. Слободи, фільваркова система господарювання. 3. Гайдамацький рух: причини, характер, розмах. Коліївщина. Опришківство. 4. Політико-адміністративний устрій. Русифікаторська політика царизму. 5. Соціально-економічний розвиток України в першій половині XIX ст. 6. Суспільні рухи. Декабристи в Україні. 7. Соціально-економічний розвиток. 8. Західноукраїнські землі у революції 1848-1849 рр. 	2
8	<p>Українські землі у складі Російської та Австрійської імперії (кінець XVIII ст.- перша половина XIX ст.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перша хвиля національного відродження. 2. Дальше національно-культурне відродження. Кирило-Мефодіївське товариство. 3. Національно духовне піднесення на західноукраїнських землях 	1
9	<p>Українські землі у складі Російської та Австрійської імперії (друга половина XIX ст.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становище освіти і науки. 2. Розвиток літератури, музики і театру. 3. Образотворче мистецтво й архітектура. 	2
10	<p>Україна на початку XX ст. Україна у першій світовій війні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українське питання напередодні Першої світової війни. 2. Початок війни. Військові дії на українських землях. 3. Ставлення українських політичних партій до Першої світової війни. 4. Українські січові стрільці. 5. Наслідки війни для України. 	2
11	<p>Україна у період національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Квітневий переворот. Встановлення гетьманського режиму. 2. Внутрішня і зовнішня політика П. Скоропадського. 3. Боротьба проти гетьманату. Крах гетьманщини. 4. Утворення Директорії, її склад та політика. 5. Друга українсько-більшовицька війна. Встановлення більшовицької влади на початку 1919 р. 6. Політика „воєнного комунізму”. Антикуністичний повстанський рух. 7. Денікінський режим в Україні. Революційна повстанська армія в денікінському тилу. 8. Відновлення радянської влади. УСРР у 1920 році. 9. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях в 1918-1921 рр. 	2
12	<p>Українські землі в 1930-х р. р.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. УСРР на початку 20-х років. 2. Нова економічна політика. 3. Утворення СРСР і Україна. 	2

	<ul style="list-style-type: none"> 4. Політика українізації. 5. Формування тоталітарного режиму. 6. Зростання культу особи Сталіна. Репресії в Україні. 7. Великий терор 1937-38 рр. 8. Сталінська конституція 1937 р. як ширма тоталітаризму. 	
13	<p>Україна у Другій світовій війні.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Початок радянсько-німецької війни. Оборонні бої 1941-42 рр. 2. Окупаційний режим в Україні. 3. Рух Опору. 4. Визволення України (1943-44 рр.). 5. Вклад України у перемогу. Наслідки і уроки війни. 	2
14	<p>Післявоєнна відбудова і розвиток України в 1945-кінець 80-років.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Труднощі відбудовчого періоду в Україні. Голод 1946-47 рр. 2. Культурно-ідеологічні процеси в Україні. 3. Радянізація західних областей України. Дії збройних формувань ОУН - УПА. 4. Депортація українців. Операція „Вісла”. 5. Реформи середини 60-х років, їх суперечливий характер. 6. 2. Неосталінізм. Застійні тенденції в суспільному житті України. 7. Розвиток дисидентського руху. 	2
15	<p>Україна у період незалежності.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Процес перебудови. Перший крок демократизації суспільства. 2. Зростання суспільно-політичної активності населення України наприкінці 80-х – початку 90-х років. Створення багатопартійної системи. 4. Проголошення незалежності та референдум в Україні. Розпад СРСР та утворення СНД. 5. Державотворчий процес в незалежній Україні 6. Концепція зовнішньої політики України. 7. Західний вектор зовнішньої політики. 8. Особливості політичної системи на рубежі ХХ - ХХІ ст. 9. Політичні партії в Україні. 	2
	Всього:	26

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Використовуються демонстраційне обладнання (карти, фотографії, копії історичних документів), відеофільми, картки для індивідуальних занять, атласи і контурні карти.

6. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
6.1. Порядок оцінювання результатів навчання	
Форма контролю	Порядок проведення контролю

Поточний контроль	Усне опитування, домашні завдання, виступи на семінарських заняттях, письмові роботи.			
Підсумковий контроль	Оцінка за екзамен визначається за 4 - бальною шкалою.			
6.2. Критерії оцінювання результатів навчання				
Оцінювання за національною шкалою:				
Рівень компетентності	оцінка:			Критерії та визначення оцінювання
	12-бальна	4-бальна	2-бальна	
Високий (творчий)	12			Студент, глибоко проаналізувавши всі питання, дає повні та вичерпні відповіді на них, робить глибокі висновки та показує вміння користуватися підручником, довідковою і документальною літературою, володіє навичками та вміннями застосувати засвоєний матеріал на практиці.
	11	5 (відмінно)	зараховано	Студент володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, аналізувати історичну інформацію, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії.
	10			Студент використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляє розуміння історичних процесів; робить аргументовані висновки, спираючись на широку джерельну базу; рецензує відповіді учнів; співставляє і систематизує дані історичних карт; синхронізує

			події вітчизняної та всесвітньої історії.
Достатній (конструктивно- варіативний)	9	4 (добре)	Студент, проаналізувавши всі питання, дає повні відповіді на них, робить висновки та показує вміння користуватися підручником і довідковою літературою.
	8		Студент володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, дає правильне визначення історичних понять, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причинно- наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах теми; дає словесний опис історичних об'єктів, використовуючи легенду карти.
	7		Студент послідовно і логічно відтворює навчальний матеріал теми, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ та процесів; «читає» історичні карти з допомогою їх легенди; використовує історичні документи як джерело знань.
Середній (репродуктивний)	6	3 (задовільно)	Студент дає в основному вірні

				<p>відповіді, але допустив помилки та неточності під час викладу матеріалу.</p>
	5			<p>Студент з допомогою вчителя може відтворити основний зміст навчальної теми, визначати окремі ознаки історичних понять, називати основні дати; показувати на історичній карті основні місця подій.</p>
	4			<p>Студент може репродуктивно відтворити невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи історичні терміни, подані у тексті підручника, називаючи одну-дві основні дати; показуючи на карті історико-географічний об'єкт.</p>
Початковий (рецептивно-продуктивний)	3	2 (незадовільно)	незараховано	<p>Студент може двома-трьома простими реченнями розповісти про історичну подію чи постать; впізнати її за описом; співвіднести рік зі століттям, століття - з тисячоліттям; має загальне уявлення про історичну карту.</p>
	2			<p>Студент називає декілька подій, дат, історичних постатей або історико-географічних об'єктів; вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так - ні»; має загальне уявлення про лічбу часу в історії.</p>

	1			Студент не розкриває суті завдання, не може практично його виконати, показує відсутність навичок самостійної роботи.
--	---	--	--	--

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	
№ з/п	Автор та назва літературного джерела (інформаційного ресурсу в Інтернет)
7.1. Основна література:	
1	Історія України (підручник для ВНЗ), колектив авторів, кер. Зайцев Ю.Д., Світ, 2013;
2	Історія України (підручник), 10 кл., Кульчицький С.В., Лебедева Ю. Г., Освіта, 2013;
3	Історія України (підручник), 11 кл., Кульчицький С.В., Лебедева Ю. Г., Освіта, 2013;
4	Історія України (підручник), 11 кл., Хлібовська Г., Крижановська М., Наумчук Тернопіль, Астон, 2024;
5	Історія України (підручник), 11 кл., Кульчицький С.В., Шаповал Ю. І., Генеза, 2013;
6	Новітня Історія України ч. I (підручник), 10 кл., Турченко Ф. Г., Генеза, 2011;
7	Новітня Історія України (підручник), 11 кл., Турченко Ф.Г. та ін., Генеза, 2011;
8	Історія України та її державності. Курс лекцій: Навч. посібник / Л.Є. Дещинський, С.В. Терський, І.Я. Хома, та ін. – Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2009. – 476 с.
9	Історія України. Островський В.В. 2011 р.;
10	Історія України. Бойко О.Д. –К.,2010
7.2 Допоміжна	
1	Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України, Яковенко Н. 2006р.
2	Історія України (навчальний посібник), Гончарук П.С. 2010
3	Історія України (навчальний посібник), Гусєв В.І. 2012 р.
4	Історія України (навчальний посібник), Юрій М.Ф. 2012р.
5	Історія України (посібник), 10 – 11 кл., Гусєв В.І. та ін., Вища школа, 2012;
6	Історія України (посібник), 10 кл., Рент О.П., Малій О.В., Фаренгейт, 2010;
7	Історія України (посібник), 10 кл., Гупан Н.М., Пометун О.І., А. С. К., 2010;
8	Нариси з історії України (посібник), 10 – 11 кл., за ред.Смолія В.А., Генеза, 2012;
9	Історія України (навчальний посібник), 11 кл., Шевчук В.П., Прем’єра, 2010;
10	Історія України (навчальний комплект), 11 кл., Рубльов С., Дієз-продукт, 2014;
11	Історія України (навчально-методичний посібник для вчителів), 11кл., Коляда І., Лук’янчук О., Аконіт, 2011;
12	Методика навчання історії (посібник для вчителя), Пометун О.І., Фрейман Г.О., Генеза, 2011;
13	Історія України. Збірник тестових завдань, Куриленко О., Шеремет Ю., Грамота, 2013;
14	Історія України (посібник), 11кл., Гупан Н.М., Пометун О.І., Фрейман Г.О., А.С.К., 2012;

15	Історія України (методичний посібник для вчителя), 10кл., Коляда І. А., Реснт О.П., Аконіт,2012
7.3 Інформаційні ресурси	
1	http://www.hai-nyzhnyk.in.ua/doc/video_iv_universal..php
2	http://www.istpravda.com.ua/artefacts/2011/01/22/17352/#19
3	http://shron.chtyvo.org.ua/Verstiuk_Vladyslav/Narysy_istorii_ukrainskoi ...
4	http://ipress.ua/articles/pyat_sprob_ukrainy_progolosyty_nezalezhnist_vid_tsentralnoi_rady_do_oun_26149.html